

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

PL ISSN 0023-5903

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik XCVIII

Nr 2

WARSZAWA 1991

<http://rcin.org.pl>

INFORMACJA DLA AUTORÓW „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

Trudna sytuacja finansowa „Kwartalnika Historycznego” (brak funduszy na przepisywanie tekstów autorskich) zmusza nas do wprowadzenia ścisłych rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie.

1. Wszystkie teksty muszą być składane w dwóch egzemplarzach, przepisanych według obowiązujących norm wydawniczych: na stronie 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony, szerokości 4—5 cm. Poprawki i uzupełnienia w tekście muszą być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń. Do artykułów należy dołączać możliwie krótkie streszczenia.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) musi wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko Autora i pod nim w nawiasie miasto, w którym pracuje; poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. 1—2) cyframi arabskimi i dalej: miejsce i rok wydania, liczbę stron, na ostatnim miejscu nazwę wydawcy. Imię i nazwisko Autora recenzji oraz miasto, w którym pracuje — na końcu tekstu z prawej strony

4. Teksty do działu „Kronika” zawierają tytuł (na osi); podpis Autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis Autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m. in., etc. oraz inne podobne), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne zaś w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7. oraz te, które znajdują się w zamieszczonym poniżej wykazie; dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem ich znaczenia przy pierwszym przypadku zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy, roczniki, zeszyty, numery i części periodyków i innych publikacji podajemy cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane Autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

**KWARTALNIK
HISTORYCZNY**

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

**ROCZNIK XCVIII
1991**

2

**PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1991**

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszkiewicz (zastępca redaktora), Marian Biskup, Andrzej Brożek, Adam Galos, Antoni Gąsiorowski, Aleksander Gieysztor, Jerzy Jedlicki, Tadeusz Jędruszcak, Marcin Kamler (sekretarz), Czesław Madajczyk, Jerzy Michalski (redaktor), Jan Molenda (zastępca redaktora), Edward Potkowski, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck, Andrzej Skrzypek, Jacek Staszewski, Stanisław Trawkowski, Roman Wapiński, Marian Wojciechowski, Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski, Andrzej Zahorski, Zygmunt Zieliński

Niniejszy numer został przygotowany przez redakcję w składzie:
Jacek Banaszkiewicz (zastępca redaktora), Marcin Kamler (sekretarz),
Jerzy Michalski (redaktor), Andrzej Skrzypek (zastępca redaktora)

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE — WARSZAWA, MIODOWA 10

Ark. wyd. 14,50; ark. druk. 9,50. Papier druk. sat. kl. III 70 g. 70 × 100. Oddano do składania w styczniu 1991 r.

Podpisano do druku w kwietniu 1991 r. Druk ukończono w maju 1991 r. Zam. 105/91

WARSZAWSKA DRUKARNIA NAUKOWA—WARSZAWA, UL. ŚNIADECKICH 8

SPIS TREŚCI

Gerard L a b u d a , Zjazd gnieźnieński roku 1000 w oświetleniu ikonograficznym	3
Zbigniew D a l e w s k i , Między Gnieznem a Poznaniem. O miejscach władzy w państwie pierwszych Piastów	19
Marian B i s k u p , Etniczno-demograficzne przemiany Prus Krzyżackich w rozwoju osadnictwa w średniowieczu (o tzw. nowym plemienu Prusaków)	45
Marek M. K a m i ń s k i , Polska i Czechosłowacja w polityce Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii w latach 1945—1948	69

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Wojciech Stanek, Samorząd szlachecki w Małopolsce w latach 1669—1717	95
--	----

*

The laws of the medieval Kingdom of Hungary (Decreta Regni Mediaevalis Hungariae), t. 1: 1000—1301, wyd. J. M. Bak, G. Bónis, J. R. Sweeney — Stanisław R u s s o c k i	105
Decreta Regni Hungariae. Gesetze und Verordnungen Ungarns 1458—1490, wyd. G. Bónis, G. Erszegi, S. Teke — Stanisław R u s s o c k i	108
Regesty śląskie, red. W. Korta, t. 3: 1355—1357, opr. J. Gilewska-Dubis — Stanisław S z c z u r	111
L'homme médiéval, red. J. Le Goff — Jerzy W y r o z u m s k i	114
J. Seredyka, Parlamentarzyści drugiej połowy panowania Zygmunta III Wazy — Edward O p a l i ń s k i	117
Z. Zielińska, Republikanizm spod znaku buławy. Publicystyka Seweryna Rzewuskiego z lat 1788—1790 — Anna G r z e ś k o w i a k - K r w a w i c z	120
A. Cała, Asymilacja Żydów w Królestwie Polskim (1864—1897) — Stefania K o w a l s k a - G l i k m a n	123
J. Marcinkowski, A. Fitowa, Ruch ludowy w Małopolsce i na Śląsku 1939—1945 — Alicja W i ę z i k o w a	127
J. Galántai, Hungary in the first world war — Wojciech R o j e k	129
B. Baranowski, K. Baranowski, Pierwsze lata Uniwersytetu Łódzkiego (1945—1949); tychże, Trudne lata Uniwersytetu Łódzkiego (1949—1956) — Andrzej A n d r u s i e w i c z	132
Index to the obituries and death notices appearing in the Dziennik Chicagoski 1900—1919, wyd. T. L. Hollowak, W. F. Hoffman — Adam W a l a s z e k	134

KRONIKA

Dwie międzynarodowe konferencje amerykanistów — Zofia L i b i s z o w s k a	137
XVII Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych w Madrycie — Jerzy T o p o l s k i	138
Międzynarodowe sympozjum bizantynologiczne w Bechyně — Małgorzata D ą b r o w s k a	142

IN MEMORIAM

Henryk Wereszycki (13 XII 1898—27 II 1990) — Jerzy Z d r a d a	145
Komunikat	149

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	— Archiwum Akt Nowych
AGAD	— Archiwum Główne Akt Dawnych
Bibl. Czart.	— Biblioteka i Archiwum Czartoryskich w Krakowie
Bibl. Kórn.	— Biblioteka Kórnicka PAN
Bibl. Nar.	— Biblioteka Narodowa w Warszawie
Bibl. Ossol.	— Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
Bibl. Racz.	— Miejska Biblioteka Publiczna im. E. Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	— Centralne Archiwum Wojskowe
cz.	— część
„Czasop. Prawno-Hist.”	— „Czasopismo Prawno-Historyczne”
ibid.	— ibidem
„Kwart. Hist.”	— „Kwartalnik Historyczny”
„Kwart. HKM”	— „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH SS	— <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptorum</i>
MGH Script. rer. Ger.	— <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptorum rerum Germanicarum</i>
MPH	— <i>Monumenta Poloniae Historica</i>
n.	— i następną (s. 53 n.)
nn.	— i następną (s. 53 nn.)
nr	— numer
op. cit.	— opus citatum
por.	— porównaj
przyp.	— przypis
„Przegl. Hist.”	— „Przegląd Historyczny”
PSB	— <i>Polski słownik biograficzny</i>
RAU	— Rozprawy Akademii Umiejętności
RDSG	— „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	— redaktor, redakcja
rkp.	— rękopis
RPAU	— Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności
SPPP	— <i>Starodawne Prawa Polskiego Pomniki</i>
SSS	— <i>Słownik starożytności słowiańskich</i>
„St. Źródł.”	— „Studia Źródłoznawcze”
sygn.	— sygnatura
t.	— tom
VL	— Volumina Legum
WAP	— Wojewódzkie Archiwum Państwowe
wyd.	— wydanie, wydawca
z.	— zeszyt
zob.	— zobacz

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są tylko na okresy kwartalne. Informacji o cenach udzielają urzędy pocztowe oraz oddziały kolportażowe Przedsiębiorstwo Upowszechniania Prasy i Książki w miastach.

Prenumeratę przyjmują:

— oddziały kolportażowe właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora — odbioru zamówionych egzemplarzy dokonuje prenumerator w wyznaczonych punktach sprzedaży lub w inny, uzgodniony sposób,

— urzędy pocztowe i listonosze — od prenumeratorów z terenów wiejskich lub innych miejscowości, w których nie ma oddziałów kolportażowych, a w miastach tylko od osób niepełnosprawnych — poczta zapewnia dostawę zamówionych egzemplarzy pod wskazany adres pod warunkiem uiszczenia dodatkowej opłaty za każdy doręczony egzemplarz. Wysokość opłat za każdy kwartał ustala poczta.

— Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, 00-958 Warszawa, konto PBK XIII Oddział Warszawa 370044-1195-139-11 — tylko od prenumeratorów zlecających dostawę za granicę. Prenumeratę ze zleceniem dostawy za granicę jest o 100% wyższa; w przypadku zlecenia dostawy drogą lotniczą — koszt dostawy lotniczej w pełni pokrywa prenumerator.

Terminy przyjmowania prenumeraty:

— krajową i zagraniczną — do 20. XI.   na I kw. roku następnego
                                  do 20. II.   na II kw.
                                  do 20. V.   na III kw.
                                  do 20 VIII.   na IV kw.

Bieżące i wcześniejsze numery można nabywać w Księgarni Państwowego Wydawnictwa Naukowego, ul. Miodowa 10, Warszawa. Również można je nabyć, a także zamówić (przesyłka za zaliczeniem pocztowym) we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa.

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the

Foreign Trade Enterprise

ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY S. A. 20 1061-710-15107-787

Indeks 36310